

ІНДУСТРІЯ 4.0: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

НІНА ЧАЛА,
СПІВГОЛОВА КОМІТЕТУ
ЖІНОК-ПІДПРИЄМНИЦЬ КИЇВСЬКОЇ ТПП

Цифрова економіка, інтернет речей, Big Data – Вам здається, що це України не торкнеться? Деіндустріалізація української економіки, високий рівень тіньової економіки та корупції в поєднанні зі збільшенням населення стримують внутрішній попит на інновації. Не зважаючи на те, що Україна поки що не входить до переліку лідерів бенефіціарів 4-й промислової революції, близько 4% продукції, що випускається в Україні відноситься до інноваційної (IT-сектор, продукція військово-промислового комплексу, літако- і ракетобудування).

Четверта промислова революція, більш відома як «Індустрія 4.0», отримала свою назву від ініціативи 2011 року, очолюваної бізнесменами, політиками і вченими, які визначили її як засіб підвищення конкурентоспроможності обробної промисловості Німеччини через посилену інтеграцію «кіберфізичних систем» у заводські процеси. Ця концепція була озвучена у Ганновері на промисловому ярмарку в контексті Стратегії інноваційного розвитку Німеччини. Її суть полягає у створенні інтегрованих ланцюгів інновацій: від креативних ідей до нових продуктів і послуг. Було виділено базові елементи політики інновацій: підвищення конкурентоспроможності через пріоритетність цінності творчості і якості життя; посилення кооперації та підтримка реалізації шляхом розвитку мереж

і передачі інформації; створення сприятливої інфраструктури для розвитку творчості.

Особливістю 4-й промислової революції є її мультидисциплінарність, глибина змін, які охоплюють усі сфери людського життя, а також трансформація уявлень про саму людину і її завдання. Її складовими є штучний інтелект, інтернет речей, безпілотний автотранспорт, 3D-друк (включаючи медицину), нанотехнології, біотехнології, квантові комп'ютери, хмарні технології, розвиток способів збору і аналізу інформації, Big Data, краудсорсинг, шерінгова економіка. Робота з такими технологіями характеризується високим ступенем складності і креативності, і надалі відбуватиметься зміна змісту і характеру праці. Тому можна сміливо стверджувати, що четверта промислова революція вже торкнулася кожного!

Основними ризиками 4-й промислової революції є заміна працівників на системи штучного інтелекту і роботів, що призводить до перевищення пропозиції робочої сили на ринку праці. Поширення неформальної зайнятості та нестандартних форм зайнятості, які ставлять нові завдання перед формуванням державної політики зайнятості, оподаткування надання соціальних виплат (пенсійне забезпечення, оплату тимчасової непрацездатності, тощо). Частка праці в затратах на виробни-

цтво буде знижуватися, і це пов'язано не з низькою якістю праці, а заміщенням живої праці капіталом. Оскільки компанії все більше покладаються на автоматизацію, їм буде потрібно більше людей з технічними навичками для підтримки, заміни, оновлення та управління технологій. Дослідження, проведене Міжнародною федерацією робототехніки в 2011 році, показало, що мільйон промислових роботів безпосередньо створив близько трьох мільйонів робочих місць, а в більш недавньому дослідженні, опублікованому минулого місяця, говориться, що менше 10% робочих місць повністю автоматизовані.

4-та промислова революція вже прийшла в Україну, і вона ставить виклики перед державою щодо політики у сфері освіти, промисловості і зайнятості; підприємствами щодо готовності впроваджувати інноваційні технології, креативних управлінських рішень і гнучких підходів в управлінні персоналом; а також людини. Не залишимося осторонь цих процесів.

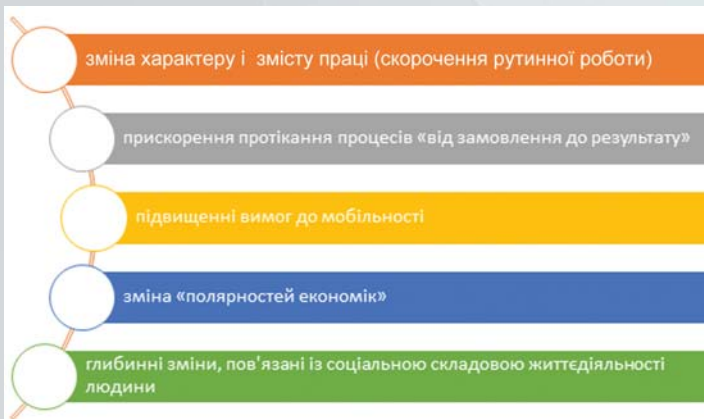

РИСУНОК. ОСНОВНІ ТРЕНДИ, ЯКІ НАМИЛИСЯ В СВІТІ У ЗВ'ЯЗКУ З 4-Й ПРОМИСЛОВОЮ РЕВОЛЮЦІЄЮ

